

Відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак. Але відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак. Але відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак. Але відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак. Але відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак. Але відповідь щенят на голодування відрізняється від відповіді дорослих собак.

УДК 612.8.015.3:577.95

В. І. Носар

ЗАЛЕЖНІСТЬ ШВИДКОСТІ, СТУПЕНЯ ЗНИЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ БІЛКІВ СИРОВАТКИ КРОВІ СОБАК ПІСЛЯ ГОЛОДУВАННЯ ВІД ІХ ТИПУ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА ВІКУ

З літератури відомо, що тип вищої нервової діяльності впливає на характер обмінних реакцій організму [1, 4, 9, 10, 11, 12, 14]. Проте цей вплив проявляється краще в умовах, несприятливих для організму, що потребують мобілізації компенсаторних і відновлюючих здатностей його [2, 5, 8, 15, 16, 17]. В цьому зв'язку ми поставили завдання з'ясувати здатність організму до відновлення білків сироватки крові, порушеного в результаті голодування у щенят, тип вищої нервової діяльності яких ще не сформований, та зіставити її із здатністю до відновлення білків крові у тих же тварин у дорослому віці з повністю сформованим типом вищої нервової діяльності.

Методика досліджень

Досліди проведено на восьми безпородних різного поносу щенятах-самцях. Проведено дві серії дослідів. I серія виконана на щенятах восьмимісячного віку, у яких ще не сформований тип вищої нервової діяльності, але різко виражені її індивідуальні особливості, II — на тих же тваринах віком 2 роки і 5 місяців з повністю складеним типом їх нервової системи [7, 13, 18—21]. В кожній серії досліджені вивчали порушення білкового обміну, викликані десятиденною голодуванням (з водою). Про ступінь цих порушень і про динаміку відновлення білків сироватки крові судили на підставі визначення вмісту білків сироватки крові з допомогою методу, розробленого Зеленським [3] на принципі висіловування білків. Вміст білків визначали перед та після припинення голодування до моменту відновлення білків крові до вихідного рівня. Кров для досліджень брали із стегнової вени кожні два-три дні. В проміжку між першим і другим голодуванням у віці 1 рік і 6 місяців у всіх піддослідних тварин визначали тип вищої нервової діяльності з допомогою малого стандарту [6].

Результати досліджень

В першій серії досліджень внаслідок десятиденного голодування вага п'яти щенят (Дружок, Рижик, Тишкя, Букет, Джек) знизилась на 15—20%; у трьох (Мишка, Чорниш, Альма) — на 23—28%. Відновлення ваги у всіх щенят почалося одразу на другий день після дачі корму і протягом 10—17 днів вона досягла вихідного рівня. Лише у одного щенята (Мишка) відновлення ваги відбулося через 23 дні (див. таблицю). Вміст білка в сироватці крові у різних щенят змінився неоднаково. За характером зміни крової вмісту білка після голодування, тварин можна розділити на три групи. У трьох щенят, віднесені до першої групи (Рижик, Тишкя, Букет) наприкінці голодування відзначалось підвищення кількості білка на 13—30%, яка у двох щенят (Рижик, Тишкя) згодом повільно знижувалась і на 10—13 день загальний його вміст падав нижче вихідного рівня на 6—12%. В наступні дні за-

Залежність швидкості

гальна кількість білка була 16%. У третього щеняти ці відмінно зниження білка, але майже на такому рівні (5% загального вмісту білка в сироватці крові) відбулося на 17—21 день після

Зниження і відновлення ваги фракцій в сироватці крові після діяльності ві

Кличка собаки	Тип вищої нервової діяльності	Зниження ваги в %	Відновлення ваги в дніх
Рижик	Сильний	16	13
Тишкя	Сильний	17	12
Букет	Сильний	20	17
Мишка	Проміжний	23	23
Чорниш	Проміжний	27	10
Дружок	Проміжний	16	16
Джек	Слабкий	15	14
Альма	Слабкий	28	10

Рижик	Сильний	21	27
Тишкя	Сильний	15	33
Букет	Сильний	16	27
Мишка	Проміжний	10	14
Чорниш	Проміжний	15	34
Дружок	Проміжний	24	33
Джек	Слабкий	20	35
Альма	Слабкий	17	27

* У тварин не відбулося відновлення

У трьох інших щенят, (Чорниш, Джек) наприкінці голодування відновлення ваги відбулося через 52 дні. максимуму (19%) на другий день. В наступні дні кількість ваги вихідного рівня через 51 дні найбільше зниження білка

Залежність швидкості

гальна кількість білка була знову вище вихідних показників на 5—16%. У третього щеняти цієї групи (Букет) вже на другий день відзначалось зниження білка, але незначне, лише на 5%, яке зберігалося майже на такому рівні (5—9%) протягом восьми днів. Відновлення загального вмісту білка в сироватці крові у щенят першої групи відбувалося на 17—21 день після припинення голодування (див. таблицю).

Зниження і відновлення ваги тіла тварин, загального вмісту білка і білкових фракцій в сироватці крові після голодування у собак різного типу вищої нервової діяльності віком 8 місяців та 2 роки і 5 місяців

Кличка собаки	Тип вищої нервової діяльності	Зниження ваги в %	Відновлення ваги в дніх	Максимальне зниження загального вмісту білка, в %	Відновлення білка в дніх	Максимальне зниження албуміну в %	Відновлення албуміну в дніх	Максимальне зниження глобулін в %	Відновлення глобулін в дніх
8 місяців									
Рижик	Сильний	16	13	12	21	7	21	16	18
Тишкя	Сильний	17	12	10	17	—	—	19	20*
Букет	Сильний	20	17	9	21	15	21	7	11
Мишка	Проміжний	23	23	10	52	31	85*	7	43
Чорниш	Проміжний	27	10	19	51	20	51	19	54
Дружок	Проміжний	16	16	26	53*	31	53	28	53*
Джек	Слабкий	15	14	24	67	43	81*	19	67
Альма	Слабкий	28	10	32	86	39	86	20	93
2 роки і 5 місяців									
Рижик	Сильний	21	27	9	11	—	—	17	11
Тишкя	Сильний	15	33	5	10	9	10	13	17
Букет	Сильний	16	27	13	14	8	14	17	14
Мишка	Проміжний	10	14	9	18	15	21	8	13
Чорниш	Проміжний	15	34	19	27	23	27	20	24
Дружок	Проміжний	24	33	26	27	23	27	38	24
Джек	Слабкий	20	35	19	53	12	32	23	56*
Альма	Слабкий	17	27	21	45	21	38	21	48*

* У тварин не відбулося відновлення за цей період часу.

У трьох інших щенят, віднесених до другої групи (Мишка, Чорниш, Джек) наприкінці голодування загальна кількість білка крові дорівнювала вихідній, яка у всіх щенят на другий день після припинення голодування була знижена. У Мишки, незважаючи на те, що зниження вмісту білка було незначне (5—10%), відновлення його відбулося лише через 52 дні. У Чорниша зниження вмісту білка досягло максимуму (19%) на другий—п'ятий день після припинення голодування. В наступні дні кількість білка повільно підвищувалась і досягала вихідного рівня через 51 день. У третього щеняти цієї групи Джека найбільше зниження білка сироватки крові (24%) відзначалось на 8,

сар

СТУПЕНЯ ЗНИЖЕННЯ СИРОВАТКИ КРОВІ СОБАК НЯ ВІД ІХ ТИПУ ЕМИ ТА ВІКУ

до нервової діяльності впливає на [1, 4, 9, 10, 11, 12, 14]. Проте вах, несприятливих для організму, їхніх і відновних здатностей його ми поставили завдання з'ясувати білків сироватки крові, порушеного вищої нервової діяльності яких з здатністю до відновлення білків від з повністю сформованим ти-

осліджен

их різного поносу щенятах-самцях. Проведенняхах восьмимісячного віку, у яких ще єсти, але різко виражені ІІ індивідуальні 2 роки і 5 місяців з повністю складеним кожній серії дослідження вивчали порушеннім голодуванням (з водою). Про ступінь білків сироватки крові судили на підставі допомогою методу, розробленого Зеленого.

Вміст білків визначали перед та після вивчення білків крові до вихідного рівня. Крові після три-цих дні. В проміжку між першим і ців у всіх піддослідних тварин визначали залоги стандарти [6].

осліджен

слідок десятиденного голодування Тишкя, Букет, Джек) знизилась — Альма) — на 23—28%. Відновлення разу на другий день після дачі корости вихідного рівня. Лише у одного відбулося через 23 дні (див. таблицю) у різних щенят змінився неоднаковість білка після голодування, тварин. У трьох щенят, віднесених до першої групи голодування відзначалася 13—30%, яка у двох щенят (Рижик) — на 10—13 день загальний рівня на 6—12%. В наступні дні за-

18 дні після припинення голодування. Цій тварині було потрібно на відновлення 67 днів (див. таблицю). У двох щенят (Дружок, Альма) третьої групи наприкінці голодування загальна кількість білка була нижче вихідної на 5—12%. У одного щенята цієї групи Дружка зниження вмісту білка досягає максимуму (26%) через п'ять днів після припинення голодування і зберігається протягом 53 днів на зниженому рівні (10—16%). У іншого щенята Альми найбільше зниження білка (32%) спостерігалось через два дні після припинення голодування. В наступні 80 днів, як видно з рис. 1, вміст білка був знижений

Рис. 1. Відновлення загального вмісту білка сироватки крові після голодування (в %) у щенят 8-місячного віку.

Римськими цифрами позначені групи щенят. По вертикальній осі — загальний вміст білків до голодування, 0 — загальний вміст білків наприкінці десятиденного голодування. По горизонталі — дні дослідження.

на 20—25%. Проте на 58-й день після припинення голодування він був знижений лише на 8%. Для відновлення білка сироватки крові цьому щеняті було потрібно 86 днів (див. таблицю). На рис. 2, А представлена графіка зміни білка в сироватці крові після голодування у щенят першої, другої і третьої груп, які майже збігаються з розподілом тварин за типами вищої нервової діяльності.

Привертає увагу той факт, що наприкінці голодування у семи щенят із восьми вміст альбумінів сироватки крові був підвищений на 12—48%. У одного щенята Альми, з вираженою гіпопротеїнемією (12%) вміст альбумінів був зниженим, але лише на 5%. В наступні дні після голодування у всіх щенят першої групи вміст альбумінів протягом майже всього періоду дослідження залишався на підвищенному рівні, тоді як у тварин другої і третьої груп він падав вже на другий день, досягаючи найбільшого зниження на 2—13 день, а потім повільно відновлювався (рис. 2, б).

Вміст глобулінів наприкінці голодування у щенят першої групи був підвищеним на 14%, або перебував на вихідному рівні, у тварин же другої і третьої груп ці показники були знижені на 13—20%. В наступні дні у всіх тварин відзначалось зниження вмісту глобулінів, який, як і вміст альбумінів, був найбільшим на 2—13 день (рис. 2, В). При цьому вміст альбумінів знижувався більше (на 27—43%), ніж глобулінів (на 16—25%). Зменшення білкових фракцій особливо характерне у щенят з різко вираженою гіпопротеїнемією, тобто тварин, віднесених до другої і третьої груп (Дружок, Джек, Чорниш, Альма).

Аналіз даних по відновленню білкових фракцій показав, що у одних тварин особливо повільно відновлювались альбуміни, у інших — глобуліни сироватки крові (див. таблицю).

Залежність швидкості

З наведених даних видно, що відновлення загального вмісту білка до вихідного рівня у щеняті відбулося за 17—20 днів (див. таблицю). У щеняті Рижик, протеїнемією (9—12%), відновлення білка до вихідного рівня відбулося за 17—20 днів (див. таблицю). У щеняті Чорниш, Дружок, Джек, Альма відновлення білка до вихідного рівня відбулося за 17—20 днів (див. таблицю).

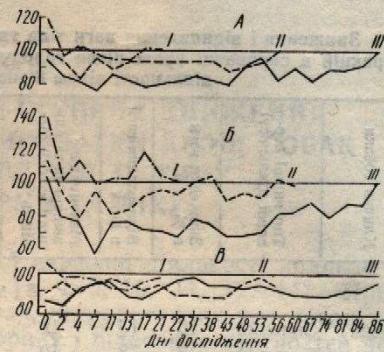
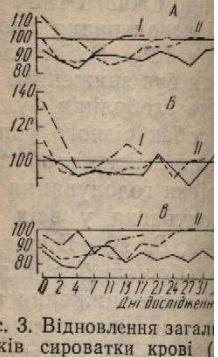

Рис. 2. Відновлення загального вмісту білків сироватки крові (A) альбумінів сироватки крові (B), глобулінів сироватки крові (В) після голодування (в %) у щенят 8-місячного віку.

крові, викликані голодуванням, залежать від відмінності з тією ж якістю і чи змінюються піддослідних собак віком 5 місяців. Виявилося, що три собаки відносяться до сильного типу (Чорниш, Дружок, Джек).

Друга серія досліджень піддослідних тваринах відбулося після голодування вага семи собак залежала лише на 10% і відновлення ваги відбулося за 17—20 днів (див. таблицю). Однаково відбулося відновлення ваги у всіх собак, незалежно від типу нервової діяльності. У собаки з вищою нервовою діяльністю (Чорниш, Дружок, Джек) відновлення ваги відбулося за 17—20 днів (див. таблицю). У собаки з низькою нервовою діяльністю (Альма, Рижик) відновлення ваги відбулося за 17—20 днів (див. таблицю). У собаки з середньою нервовою діяльністю (Щенята) відновлення ваги відбулося за 17—20 днів (див. таблицю).

. Цій тварині було потрібно на 2 днів щенят (Дружок, Альма) загальна кількість білка більшого щеняцької групи Дружка муму (26%) через п'ять днів після протягом 53 днів на зниження.

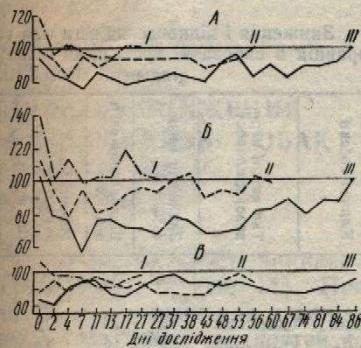

Рис. 2. Відновлення загального вмісту білків сироватки крові (A) альбумінів сироватки крові (B), глобулінів сироватки крові (B) після голодування (в %) у щенят 8-місячного віку. 0 — загальний вміст білків; наприкінці десятирічного періоду — загальний вміст білків; десятирічний період — дні дослідження.

і припинення голодування він був зниженою кількістю білка сироватки крові цьому (абсолютно). На рис. 2, A представлена криві після голодування у щенят майже збігаються з розподілом лінійності.

Априкінці голодування у семи щенят криві був підвищений на 12—14% (зниженою гіпопротеїнемією (12%) лише на 5%). В наступні дні після припинення голодування у щенят вміст альбумінів протягом майже збігається з розподілом лінійності.

Априкінці голодування у семи щенят криві був підвищений на 12—14% (зниженою гіпопротеїнемією (12%) лише на 5%). В наступні дні після припинення голодування у щенят вміст альбумінів протягом майже збігається з розподілом лінійності.

Априкінці голодування у щенят першої групи був на вихідному рівні, у тварин же лишилось альбумінів, у інших —

Залежність швидкості

З наведених даних видно, що у всіх тварин в результаті десятиденної голодування настає гіпопротеїнемія, яка досягає найбільшої глибини на 2—13 день. Проте, глибина її і, особливо, швидкість відновлення білка до вихідного рівня у різних щенят неоднакова. У щенят першої групи (Рижик, Тишк, Букет), у яких незначно виражена гіпопротеїнемія (9—12%), відновлення порушеного голодування білка крові відбулося за 17—21 днів. Щенятам другої і третьої груп (Мишка, Чорниш, Дружок, Джек, Альма), у яких гіпопротеїнемія різко виражена (19—32%), для відновлення білків було потрібно 51—86 днів.

Виявивши у щенят восьмимісячного віку індивідуальні відмінності в характері порушень і, особливо, у відновленні білків сироватки

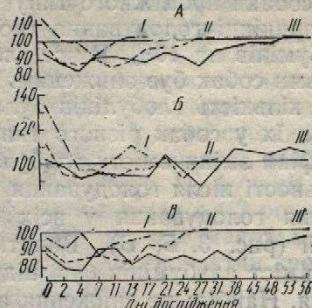

Рис. 3. Відновлення загального вмісту білків сироватки крові (A), альбумінів сироватки крові (B), глобулінів сироватки крові (B) після голодування (в %) у щенят віком 2 роки і 5 місяців.

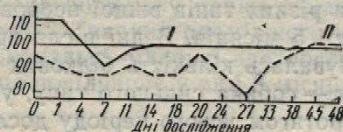

Рис. 4. Відновлення загального вмісту білків після голодування (в %) у щенят віком 2 роки і 5 місяців.

Інші позначення див. рис. 1.

крові, викликані голодуванням, ми вирішили прослідкувати, чи збігаються ці відмінності з типологічними особливостями вищої нервової діяльності і чи змінюються вони у дорослих тварин. З цією метою у всіх піддослідних собак віком 1 рік і 6 місяців визначали тип нервової системи. Виявилось, що три собаки першої групи (Рижик, Тишк, Букет) належать до сильного типу, а тварини другої і третьої груп — до проміжного (Чорниш, Дружок, Мишка) і слабкого типу (Джек, Альма).

Друга серія досліджень з голодуванням була проведена на тих же піддослідних тваринах віком 2 роки і 5 місяців. Протягом десятиденної голодування вага семи собак знижилась на 15—24% і відновилася, як видно з таблиці, протягом 27—35 днів. Лише у одного собаки вага знижилась лише на 10% і відновилася на 14 днів. Втрата ваги протягом голодування і відновлення її після голодування здійснюється приблизно однаково у всіх собак, незалежно від типу їх нервової системи. Порушення білкового обміну були неоднакові у тварин різного типу вищої нервової діяльності. У собак сильного типу наприкінці голодування у віці 2 роки і 5 місяців, так само як і у 8 місяців, вміст білка в сироватці крові був підвищений на 5—23%. В наступні дні після голодування вміст білка повільно знижувався і на сьомий день був нижче вихідних величин на 9—13%. В інших дні після припинення голодування стан гіпопротеїнемії не відрізнявся. У собак проміжного і слабкого типів наприкінці голодування у одних тварин зареєстроване підвищення, у інших — зниження вмісту білків сироватки крові. На відміну від собак сильного типу, у тварин проміжного і слабкого типу різке зниження вмісту білків після припинення голодування відзначалося вже на другий — п'ятий день (рис. 3, A). Особливо чітко виражене зниження вмісту білка (19—23% у собак проміжного типу Дружка і слабкого — Джека. Для відновлення загального вмісту білка тваринам проміжного типу (Мишка,

Чорниш, Дружок) було потрібно 18—27 днів (див. таблицю). У тварин слабкого типу (Джек, Альма) відновлення білка відбулося через 45—53 дні (див. таблицю). На рис. 4 представлени зміни загального вмісту білка після голодування у собак I — сильного типу (Рижик) і II — слабкого типу (Альма) віком 2 роки і 5 місяців. Слід відзначити, що у всіх собак сильного типу і двох проміжного (Мишка, Чорниш) наприкінці голодування підвищувався вміст альбумінів у сироватці крові на 16—43%. У тварин слабкого типу наприкінці голодування вміст альбумінів дорівнював вихідному. І лише у одного собаки проміжного типу (Дружок) з вираженою гіпопротеїнемією наприкінці голодування спостерігалося зниження загального вмісту альбумінів на 10%. Вміст глобулінів наприкінці голодування у семи з восьми собак був зниженим. Лише у одного собаки сильного типу (Тишка) кількість глобулінів була підвищена на 10%. Проте ступінь зниження їх у собак різного типу був неоднаковим. На рис. 3, В наведені графіки зміни вмісту глобулінів у тварин різних типів вищої нервової діяльності після голодування у віці 2 роки і 5 місяців. В дні після припинення голодування у всіх собак зменшувалась кількість білкових фракцій (рис. 3, Б, В). Винятком є Рижик — собака сильного типу, у якого вміст альбумінів був підвищеним протягом усього періоду дослідження. Найбільше зниження альбумінів і глобулінів (9—38%) відбулося на 2—13 день після припинення голодування, як у цьому віці, так і в 8 місяців. У тварин з різко вираженою гіпопротеїнемією і тривалим відновним процесом, тобто у тварин проміжного і, особливо, слабкого типів, зниження білкових фракцій досягає максимуму також і на 27 день (рис. 3, А, Б, В). За швидкістю відновлення білкових фракцій нам не вдалося виявити чітких відмінностей: у одних тварин особливо повільно відновлювалися альбуміні; у інших — глобуліні сироватки крові (див. таблицю).

Обговорення результатів досліджень

Отже аналіз одержаних даних показує, що наприкінці голодування у собак сильного типу вміст білків сироватки крові збільшується, а у тварин проміжного і слабкого типів перебуває в межах вихідних величин, або знижується. Це характерно для тварин як віком 8 місяців, так і 2 роки і 5 місяців. Збільшення кількості білків за час голодування, можна гадати, є результатом компенсаторної реакції, яка полягає у збільшенному надходженні білків у кров'яне русло із депо. Про це свідчить той факт, що підвищення вмісту білків сироватки крові за час голодування йде не за рахунок усіх фракцій, а за рахунок альбумінів. З літературних даних відомо, що печінка є основним органом, що синтезує і підтримує нормальний рівень білка в сироватці крові, і єдиним органом, який синтезує альбуміни крові.

Крім того, було показано, що білкова функція печінки порушується внаслідок такого шкідливого впливу, як голодування.

З цих даних випливає припущення про те, що основна причина, яка зумовлює не підвищення, а зменшення кількості білків наприкінці голодування у собак проміжного і слабкого типів, полягає в тому, що голодування у цих тварин супроводжується виснаженням компенсаторної функції печінки. Далі, в наступні дні після припинення голодування у всіх тварин, як віком 8 місяців, так і 2 роки і 5 місяців настає гіпопротеїнемія, яка досягає найбільшої глибини на 2—13 день після припинення голодування. Проте, глибина її і, особливо, швидкість відновлення білків сироватки крові до вихідного рівня у тварин різного типу нервової

системи неоднакові, як у ві
сильного типу вищої нервової
відновлюється значно швид-
кого типів. Привертає увагу
лювали білок майже за од-
роки і 5 місяців, тоді як те-
валось майже вдвое більше.
Крім того, слід відзначити
лодуванням, у тварин силь-
як у віці 8 місяців, так і в
типу відзначені більш гли-
в порівнянні з спостережу-

1. У всіх собак в результаті попротеїнемія як у віці 8 місяців гіпопротеїнемії неодмінної діяльності. У собак сильно зменшується на 5—13%, у тварин на 13 дні після припинення гормону і 2 роки і 5 місяців.
 2. Найбільше зниження відбувається в перші 2 роки і 5 місяців.
 3. Відновлення білків кістю у тварин різного віку, так і в 2 роки і 5 місяців, за 17—21 день у віці 8 місяців у тварин проміжного типу у віці 53 дні, а в 2 роки і 5 місяців відновлюють вміст білків сяців — за 45—53 дні.
 1. Бунятаян Г. Х., Матин В. А., біохим., фармакол., М., 1955
 2. Дзгоєва Т. О. — Фізіол. ж. 1955, № 1, 101.
 3. Зеленський М. В. — Мед. проблеми, 1955, № 1, 10.
 4. Кавецкий Р. Е., Солов'яненко В. П. — VIII Всес. съезда физиол., біохим., фармакол., М., 1955, № 1, 10.
 5. Кавецький Р. Е. — Фізіол. ж. 1955, № 1, 101.
 6. Колесников М. С., Тиманов В. А. — Кін. фізіол., 1955, № 1, 185, 720.
 7. Колесников М. С. — Кін. фізіол., 1955, № 2, 173.
 8. Красновская М. С. — Кін. фізіол., 1955, № 2, 173.
 9. Лейбсон Л. Г., Комарова Н. А. — Кін. фізіол., 1953, № 2, 212.
 10. Лейбсон Л. Г. — Журн. ветеринар. фізіол., 1955, № 1, 10.

Залежність швидкості

-27 днів (див. таблицю). У тварин злення білка відбулося через 45—
дставлени зміни загального вмісту
ильного типу (Рижик) і II — слаб-
лісців. Слід відзначити, що у всіх
ого (Мишка, Чорниш) наприкінці
бумінів у сироватці крові на 16—
їнці голодування вміст альбумінів
го собаки проміжного типу (Дру-
наприкінці голодування спостері-
льбумінів на 10%. Вміст глобулі-
восьми собак був зниженім. Лише
ка) кількість глобулінів була під-
лення іх у собак різного типу був
графіки зміни вмісту глобулінів у
яльноті після голодування у віці
нення голодування у всіх собак
кцій (рис. 3, B, В). Винятком є
го вміст альбумінів був підвище-
ння. Найбільше зниження альбу-
я на 2—13 день після припинення
8 місяців. У тварин з різко вира-
ідновним процесом, тобто у тварин
ів, зниження білкових фракцій до-
(рис. 3, A, B, В). За швидкістю від-
алося виявити чітких відмінностей:
новлювалися альбуміни; у інших —
що).

татів досліджень

казує, що наприкінці голодування сироватки крові збільшується, а у перебуває в межах вихідних величин тварин як віком 8 місяців, так і кості білків за час голодування, ісаторної реакції, яка полягає у зов'яні русло із депо. Про це свідчать білків сироватки крові за час голодування, а за рахунок альбумінів. Інка є основним органом, що синтезує сироватці крові, і єдиним органом

лкова функція печінки порушується, як голодування.

я про те, що основна причина, яка
ні кількості білків наприкінці го-
ального типу, полягає в тому, що го-
иться виснаженням компенсаторної
після припинення голодування у
роки і 5 місяців настає гіпопротеї-
ни на 2–13 день після припинення
абливо, швидкість відновлення біл-
ня у тварин різного типу нервової

системи неоднакові, як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців. У собак сильного типу вищої нервової діяльності вміст білка після голодування відновлюється значно швидше, ніж у собак проміжного і, особливо, слабкого типів. Привертає увагу і той факт, що собаки сильного типу відновлювали білок майже за одинаковий період як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців, тоді як тваринам проміжного і слабкого типів потребувалось майже вдвое більше часу у віці 8 місяців, ніж у 2 роки і 5 місяців. Крім того, слід відзначити, що ступінь гіпопротеїнемії, викликаної голодуванням, у тварин сильного і проміжного типів був майже одинаковий як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців, тоді як у собак слабкого типу відзначенні більш глибокі порушення білків крові у віці 8 місяців, в порівнянні з спостережуваними в 2 роки і 5 місяців.

Одержані дані дозволяють зробити висновок, що типологічним особливостям нервової системи, які перебувають ще в стадії формування у тварин віком 8 місяців, відповідають певні компенсаторні і захисні функції організму. Ці функції у собак сильного типу майже однакові як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців. Тварини проміжного і, особливо, слабкого типів мають менш досконаліні відновлюві здатності і відновлюють білок сироватки крові значно повільніше у віці 8 місяців, ніж у 2 роки і 5 місяців.

Висновки

1. У всіх собак в результаті десятиденного голодування настає гіпопротеїнемія як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців. Проте ступінь гіпопротеїнемії неоднаковий у собак різного типу вищої нервової діяльності. У собак сильного типу кількість білка сироватки крові знижується на 5—13%, у тварин проміжного і слабкого типів — на 19—32%.

2. Найбільше зниження білків сироватки крові відбувається на 2—13 дні після припинення голодування у всіх собак як віком 8 місяців, так і 2 роки і 5 місяців.

3. Відновлення білків сироватки крові відбувається з різною швидкістю у тварин різного типу вищої нервової діяльності як у віці 8 місяців, так і в 2 роки і 5 місяців. Собаки сильного типу відновлюють білки за 17—21 день у віці 8 місяців, за 10—14 днів в 2 роки і 5 місяців; у тварин проміжного типу у віці 8 місяців відновлення відбувається за 51—53 дні, а в 2 роки і 5 місяців — за 18—27 днів; собаки слабкого типу відновлюють вміст білків у віці 8 місяців за 67—86 днів, в 2 роки і 5 місяців — за 45—53 дні.

Література

 1. Бунягян Г. Х., Матинян Г. В. и др.—В кн.: Тез. VIII Всес. съезда физиол., биохим., фармакол., М., 1955, 94.
 2. Дзгоева Т. О.—Физiol. журн. АН УРСР, 1958, 4, 1, 90.
 3. Зеленський М. В.—Меж. журн. АН УРСР, 1953, 23.
 4. Кавецкий Р. Е., Солодюк Н. Ф., Красновская М. С.—В кн.: Тез. докл. VIII Всес. съезда физиол., биохим., фармакол., М., 1955, 269.
 5. Кавецкий Р. Е.—Физiol. журн. АН УРСР, 1960, 6, 2, 156.
 6. Колесников М. С., Трошихин В. А.—Журн. высш. нервн. деят., 1951, 185, 720.
 7. Колесников М. С.—В кн.: Труды Ин-та физиол. им. И. П. Павлова, 1953, 2, 173.
 8. Красновская М. С.—В кн.: Реф. докл. конфера по вопросу о роли типа нервн. сист. в обмен.-компенс. и восстан. реакциях организма, Киев, 1959, 54.
 9. Лейбсон Л. Г., Комарова Г. Ф.—В кн.: Труды Ин-та физиол. им. И. П. Павлова, 1953, 2, 212.
 10. Лейбсон Л. Г.—Журн. высш. нервн. деят., 1954, 4, 4, 526.

11. Ольянская Р. П.—Кора головного мозга и газообмен, 1950, 155.
 12. Ольянская Р. П., Исаакян Л. А.—Журн. высш. нервн. деят., 1956, 6, 3, 408.
 13. Сиротский В. В.—Развитие основных свойств высшей нервной деятельности и некоторых вегетативных реакций (сердечно-сосудистых, дыхательных) в онтогенезе. Автореф. дисс., Киев, 1968, 23.
 14. Солодюк Н. Ф.—В кн.: Тез. совещ. по пробл. корт.-висц., физиол. и патол., Л., 1953, 170.
 15. Солодюк Н. Ф.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1958, 4, 3, 333.
 16. Солодюк Н. Ф.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1958, 4, 4, 450.
 17. Солодюк Н. Ф.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1959, 5, 1, 53.
 18. Трошихин В. А., Козлова П. Н.—Журн. высш. нервн. деят., 1965, 15, 1, 97.
 19. Трошихин В. О., Сиротский В. В.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1970, 16, 2, 161.
 20. Трошихин В. А., Козлова П. Н., Крученко Ж. А., Сиротский В. В.—Формирование и развитие основных свойств типа высшей нервной деятельности в онтогенезе, Киев, 1971.
 21. Чинка И. И.—В кн.: Труды Ин-та физиол. им. И. П. Павлова, 1953, 2, 861.
- Відділ вищої нервової діяльності Інституту фізіології
ім. О. О. Богомольця АН УРСР, Київ
- Надійшла до редакції
1.II 1974 р.

V. I. Nosar'

RATE, DEGREE OF DECREASE AND RESTORATION OF DOGS BLOOD SERUM PROTEINS AFTER FASTING AS DEPENDENT ON THEIR TYPE OF NERVOUS SYSTEM AND AGE

Summary

It is shown that definite compensatory and protective functions of the organism correspond to the typological peculiarities of the nervous system which are at the stage of formation in puppies at the age of 8 months. These functions in the strong type dogs are approximately the same both at the age of 8 months and 2 years and 5 months. The animals of the intermediate and especially of week type possess less perfect restorative abilities and restoration of blood serum protein at the age of 8 months proceeds considerably more slowly than at 2 years and 5 months.

Department of Higher Nervous Activity Pathology,
the A. A. Bogomoletz Institute of Physiology,
Academy of Sciences, Ukrainian SSR, Kiev

ПРО СПІВВІД
І ГАЛЬМІВНИМ
З РІЗНИМИ ПС
ПРИ ДИФЕРЕНЦ
УМОВНІ
«МНЕСТИЧНОГО»

Протягом кількох
шенноя між основними і
них захворювань шлях
ференціровок за мовно-
умовними подразниками
ускладненими мовними
з допомогою різних фор
в яких виробляють умовні
раціях кон'юнкції, діз'ї

В дослідах з беспо-
звуку тоні та різної інте-

Застосування різни-
одержати повну і різно-
вових процесів у психіче-
тальних умовах.

Цими дослідженням
рих порівняно із здоров-
цесів переважає гальмів-
це виражено в другій си-
становлять лише хворі
психозу (МДП) та на еф-
реженім зниженням інт-
рігається деяка тенденція
першій сигнальній сист-
подразників [1, 2, 4, 5].

Ступінь виразу пере-
ї він визначається голово-
а глибиною розладу вищ-

Найрізкіше зрушенні
на церебральній артерії
епілепсію з глибоким еф-
нічною патологією головного
процесу у цих хворих має

У хворих з переважа-
кою — маніакальна і депр-
 хотичному стані, епілеп-

